Myyräkuumeen aiheuttamat silmäoireet

Lääkärikirja Duodecim 17.12.2021 Silmätautien erikoislääkäri Matti Seppänen



- Syyt
- Riskitekijät
- Oireet
- Taudin toteaminen
- Tutkimukset
- Hoito
- Kirjallisuutta

Keskeistä

- Myyräkuume aiheuttaa näköoireita kolmasosalle sairastuneista potilaista.
- Useimmissa tapauksissa kyseessä on ohimenevä silmän miinustaitteisuuden lisääntyminen (ns. ohimenevä myopia, myooppinen siirtymä). Oire tarkoittaa silmän taittovoiman muutosta tilapäisesti niin, että aiemmin kauas näkeminen ilman silmälaseja vaikeutuu, mutta lähelle katsomisen tarkkuus säilyy.
- Myyräkuume voi aiheuttaa myös silmänpaineen äkillisen kohoamisen, mutta tämä on harvinaisempaa. Myyräkuume voi aiheuttaa myös aivolisäkkeen verenvuodon ja äkillisen näön menetyksen.

Syyt

Myyräkuumeessa silmän linssiin eli mykiöön voi kertyä nestettä. Tämä aiheuttaa silmän linssin taittovoiman muutoksen. Taittovoima muuttuu miinustaitteisuuden suuntaan. Tämä vaikuttaa näkökykyyn niin, kauas katsominen voi vaikeutua. Jos potilaalla on ollut aiemmin käytössä pluslasit kauas katsomiseen, voi hän kokea hetkellisesti näöntarkkuuden parantuvan ilman laseja kauas katsellessa.

Silmän linssin turpoaminen voi aiheuttaa myös äkillisen silmänpaineen nousun. Tämä voi tapahtua kahdella eri mekanismilla. Yleisempi on se, että turvonnut linssi tukkii silmän kammiokulman. Tällöin hoidoksi harkitaan lasertoimenpidettä (ns. laseriridotomia) ja tarvittaessa mustuaista supistavaa pilokarpiinitippaa. Myyräkuume voi nostaa silmänpainetta myös toisella harvinaisemmalla, mekanismilla, jossa silmän linssi turpoaa, jolloin sekä linssi että värikehä työntyvät eteenpäin. Tällöin hoitona käytetäänkin toisella tavalla vaikuttavaa lääkeainetta (esim. atropiini), joka laajentaa mustuaista ja rentouttaa sädekehän lihaksen. Näin saadaan linssi ja värikehä palautumaan normaaliin asentoon.

Riskitekijät

Ahdas kammiokulma on myyräkuumepotilaalla riskitekijänä silmänpaineen nousulle.

Oireet

Myyräkuume voi aiheuttaa eri tyyppisiä silmäoireita. Yleinen on näön sumentuminen. Oireena voi olla myös silmien ympäristön ja otsan alueen kipua. Muina oireina voi olla silmien valonarkuutta, luomien turvotusta, sidekalvon verisuonten punoitusta ja nesteen kertymistä sidekalvon alle.

Taudin alkuvaiheessa silmänpaine voi laskea. Taudin edetessä silmänpaine voi nousta äkisti.

Taudin toteaminen

Jos myyräkuumetta sairastavalla potilaalla todetaan näön alenemaa, yleislääkäri mittaa silmänpaineen ja tarkistaa näöntarkkuuden. Jos potilaalla todetaan kohonnut silmänpaine, hänet lähetetään silmälääkärin jatkohoitoon.

Tutkimukset

Myyräkuumetta sairastavalta potilaalta tutkitaan näöntarkkuus ja mitataan silmänpaine. Tarvittaessa silmälääkäri suorittaa myös silmän biomikroskooppitutkimuksen.

Hoito

Hoidoksi riittää usein myyräkuumeen oireiden mukainen hoito ja normaalin virtsanerityksen varmistaminen, jossa tarvittaessa käytetään nesteenpoistoa lisääviä lääkkeitä.

Silmälääkärin antamassa hoidossa käytetään tarvittaessa silmänpainetta alentavia lääkkeitä, ja korkean silmänpaineen hoidossa harkitaan joskus myös lasertoimenpidettä.

Artikkelin tunnus: dlk01224 (027.026) © 2022 Kustannus Oy Duodecim